

Nauczyciele przedszkolni są przygotowani do swojej pracy – to oczywiste. Mimo to dla wielu z nich problemem może się okazać codzienna komunikacja z dziećmi i ich rodzicami. A przecież bez tej kluczowej umiejętności trudno jest być skutecznym nauczycielem czy wychowawcą.

Violetta Kruczkowska

Trening Skutecznego Nauczyciela

Aby pomóc pedagogom, Thomas Gordon opracował Trening Skutecznego Nauczyciela. Dr Thomas Gordon to niezjący już amerykański psycholog, psychoterapeuta i doradca rodzinny. Był konsultantem i doradcą Białego Domu do spraw rodziny oraz członkiem rzeczywistym Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego (APA). W 1999 r. odebrał złoty medal za zasługi dla psychologii w służbie społecznej. Był trzykrotnie nominowany do Pokojowej Nagrody Nobla. W Polsce ukazały się jego trzy książki: „*Jak dobrze żyć z ludźmi*”, „*Wychowanie bez porażek*” i „*Wychowanie bez porażek w szkole*”.

Komunikacja bez przegranych

Trening Skutecznego Nauczyciela nie jest przeznaczony wyłącznie dla nauczycieli szkół – jak mogłoby się wydawać po lekturze książki „*Wychowanie bez porażek w szkole*” Thomasa Gordona. Zapewniam, że jest on również skierowany do nauczycieli przedszkolnych. Jest wręcz wskazane, by nauczyciele przedszkolni poznali metodę Gordona, ponieważ jest ona niezwykle skuteczna w pracy z najmłodszymi dziećmi. Na-

uczyciele wychowania przedszkolnego potrzebują konkretnych narzędzi, które mogą być im bardzo pomocne w wielu sytuacjach pojawiających się w relacji z maluszkami. Podczas treningu nauczyciele rozwijają praktyczne umiejętności. Uczą się, jak wprowadzać i utrzymywać samodyscyplinę oraz poszerzają kompetencje komunikacji interpersonalnej. Dzięki temu mogą skuteczniej asystować dzieciom w rozwiązywaniu problemów. Dowiadują się także, w jaki sposób motywować dzieci do zmiany nieakceptowanego przez nich zachowania. Z tego powodu nauczyciele czują

się lepiej w swojej roli, są bardziej efektywni. Trening Skutecznego Nauczyciela pomaga nauczycielom samodzielnie odnajdywać optymalne, dopasowane do zaistniałej sytuacji, rozwiązania. Na przykład, gdy problemem jest dyscyplina w grupie, często wystarczy modyfikacja otoczenia, by zapobiec nieakceptowanym zachowaniom dzieci. Modyfikując otoczenie, „konfrontujemy” się z fizycznymi i psychologicznymi właściwościami pomieszczenia, a nie z dziećmi. Kiedy otoczenie rozprasza dzieci, np. nadmierną ilością bodźców, czują się one znudzone i zachowują się

Zalety kursu TSN:

- Jest prowadzony w 48 krajach od ponad 40 lat, co zapewnia jego uniwersalność oraz oparcie na doświadczeniu. Dzięki temu daje gwarancję, że został sprawdzony w praktyce i uczestnicząc w nim, nauczyciele mogą być pewni, że nie zmarnują swojego czasu i pieniędzy.
- Dotyczy relacji międzyludzkich i daje narzędzia do rozwiązywania konfliktów, tak by obie strony były zadowolone z rozwiązania (metoda bez przegranych dr. Thomasa Gordona), skutecznej konfrontacji w przypadku nieakceptowanego zachowania, umiejętności podstawowego i aktywnego słuchania innych osób oraz lepszego radzenia sobie ze stresem (okno zachowań).
- Małe grupy szkoleniowe, gdzie każdy uczestnik jest ważny i może pracować nad realizacją swoich indywidualnych celów.
- Zawiera materiały szkoleniowe oraz jest prowadzony przez wykwalifikowanego trenera, co zapewnia wysoką jakość i pozwala ćwiczyć poznawane umiejętności podczas kursu oraz po jego zakończeniu (w domu), ponieważ w materiałach zawarta jest cała wiedza z kursu.

niewłaściwie. Modyfikując otoczenie, warto wziąć pod uwagę trzy aspekty: dodawanie i usuwanie pewnych elementów z otoczenia oraz jego zmienianie. Dodawanie do otoczenia, czy inaczej jego poszerzenie, ma na celu zwiększenie przestrzeni do stymulowania określonego zachowania. Usuwanie z otoczenia służy zaś ograniczeniu bodźców czy innych stymulatorów, wywołujących niepożądane zachowania, np. sprzątnięcie wszystkich materiałów nieużywanych podczas danych zajęć, usunięcie ze ścian niepotrzebnych obrazków, informacji. Zmiany w otoczeniu mają ułatwić samodzielne i niezależne funkcjonowanie dzieci w grupie.

Umiejętności zdobyte na kursie bardzo ułatwiają komunikację również z rodzicami. Doświadczenie pokazuje, że rodzice dzieci w wieku przedszkolnym są niezwykle wrażliwi na to, co słyszą od nauczyciela o swoim dziecku. Dlatego niezwykle ważny bywa sposób przekazu pewnych informacji o dziecku oraz mówienia o jego zasobach (oraz o trudnościach, z którymi nauczyciel się boryka). Umiejętne (nie mylić z manipulacją) przekazanie rodzicom przez nauczyciela różnych istotnych informacji stanowi ważny obszar jego pracy w przedszkolu. Ponadto umiejętności interpersonalne zdobyte na kursie TSN nauczyciel z powodzeniem może wykorzystać w życiu prywatnym, np. w relacjach rodzinnych czy partnerskich.

Nauczyciel też człowiek

Każdy nauczyciel przedszkolny chce pozytywnie wpływać na swoich podopiecznych oraz osiągać wyznaczone cele pracy w grupie. Nauczyciel posiadający wysokie kompetencje komunikacyjne robi to skuteczniej. Jedną z najważniejszych korzyści, którą uzyskują nauczyciele sprawni w komunikacji, jest zmniejszenie nieakceptowanego zachowania dzieci. Bardzo ważne jest także, by nauczyciele wyrażali empatię, zrozumienie i akceptację w sposób spójny, jasny, bezpośredni i zrozumiały dla dziecka. Nauczyciele często zapominają, że pracują przede wszystkim „sobą” i ich sposób komunikacji z dziećmi czy rodzicami jest decydujący. Wielu sądzi, że musi „zamrozić” swoje emocje i swoje potrzeby. Walcząc ze swoimi prawdziwymi uczuciami, tłumiąc je,

powodują, że często ujawniają się one pod postacią złości czy fałszywej akceptacji lub fałszywej nieakceptacji.

Nauczyciele w swojej pracy doświadczają wielu trudności: problemów z dyscypliną, presji ze strony rodziców i dyrekcji, dużej ilości „papierkowej pracy”. Jest to powodem stresu i frustracji. Trening Skutecznego Nauczyciela daje konkretne narzędzia, dzięki którym nauczyciel pokona przeróżne „rafy” czy „wyboje” w swojej pracy.

Metody Gordona nie można nauczyć się z książki

Czy można nauczyć się prowadzenia samochodu z książki, jeśli nigdy nie trzymało się kierownicy w ręku? Odpowiedź jest oczywista. Pedagodzy czasem mówią: *ja znam Gordona, czytałem jego książki, po co mi kurs?* Jednak kiedy przez pięć minut się ich posłucha, okazuje się, że zamiast słuchać, aktywnie mówią o aktywnym słuchaniu. Wszystko dlatego, że nie umieją się posługiwać tą metodą, bo po przeczytaniu książki w ogóle nie wiedzą, jak to robić. Ludzie zapoznający się z metodą Gordona nie są pustą kartą, tzn. przez 25, 30, 40 lat komunikują się w określony sposób. Zmiana sposobu komunikowania się z dnia na dzień nie jest taka prosta.

Trening Skutecznego Nauczyciela zawiera unikalne treści oraz bardzo dużo ćwiczeń, które pozwalają przełożyć teorię na praktykę. Jest bardzo dobrze opracowany merytorycznie i metodycznie, poparty materiałami wizualnymi i książką, ale przede wszystkim osobą trenera, który jest praktykiem w stosowaniu metody Gordona. Połączenie tych elementów daje kompleksową wiedzę oraz pozwala nabyć określone umiejętności.

Informacje praktyczne

W Polsce Trening Skutecznego Nauczyciela oferuje Centrum Komunikacji Gordona – licencjonowany reprezentant Gordon Training International. Od kilku lat w podobnych treningach uczestniczą rodzice. Wszyscy zgodnie przyznają, że wpro-

Metoda Gordona dotyczy relacji międzyludzkich, daje narzędzia i uczy siedmiu głównych umiejętności:

- ◉ **Obserwacji zachowań**, by zidentyfikować potrzeby własne, dziecka i innych osób, co w rezultacie redukuje stres nauczyciela.
- ◉ **Identyfikowania, kto ma problem**, by zastosować odpowiednie umiejętności. Wiedza ta wpływa na zwiększenie poczucia kompetencji wychowawczych i komunikacyjnych.
- ◉ **Podstawowego i Aktywnego Słuchania**, by nauczyć się pomagania dziecku znalezienia rozwiązania problemu. W ten sposób nauczyciel przedszkolny „zrzuca z siebie ciężar” szukania rozwiązań za dziecko i staje się towarzyszem, prowadząc malucha ku rozwiązaniu. W efekcie dziecko staje się bardziej samodzielne i kreatywne w znajdowaniu rozwiązań własnych problemów.
- ◉ **Wyrażania siebie** (odślaniania się), by budować opartą na obopólnym szacunku relację z dziećmi i innymi osobami. Powoduje to wzmocnienie relacji.
- ◉ **Skutecznej konfrontacji**, by dzieci czy inne osoby miały możliwość zmiany swojego nieakceptowanego zachowania na zachowania przez nas akceptowane.
- ◉ **Rozwiązywania konfliktów potrzeb** metodą bez przegranych, tak by obie strony były zadowolone z rozwiązania. Dzięki temu obie strony zaspokajają swoje potrzeby bez uciekania się do używania siły.
- ◉ **Strategii rozwiązywania konfliktów wartości**, by budować autorytet w oparciu o wpływ, zamiast siły.

wadząc w życie metodę Gordona, stają się uczestnikami prawdziwych rewolucji w relacjach z dziećmi. Oczywiście pozytywnych. Absolwenci kursu „Trening Skutecznego Nauczyciela” otrzymują specjalny zeszyt ćwiczeń, książkę „Wychowanie bez porażek w szkole” oraz dyplom ukończenia TSN. ■

KURS TSN!

Więcej informacji na stronach:
www.gordon.edu.pl
www.akademiaedukacji.eu/tsn

Violetta Kruczkowska – psycholog, psychoterapeuta systemowy, trener ART-u (trening zastępowania agresji), prezes Fundacji „Wychowanie bez porażek” i założycielka Centrum Komunikacji Gordona. Jest licencjonowanym reprezentantem Gordon Training International i najbardziej doświadczonym trenerem metody Gordona w Polsce.